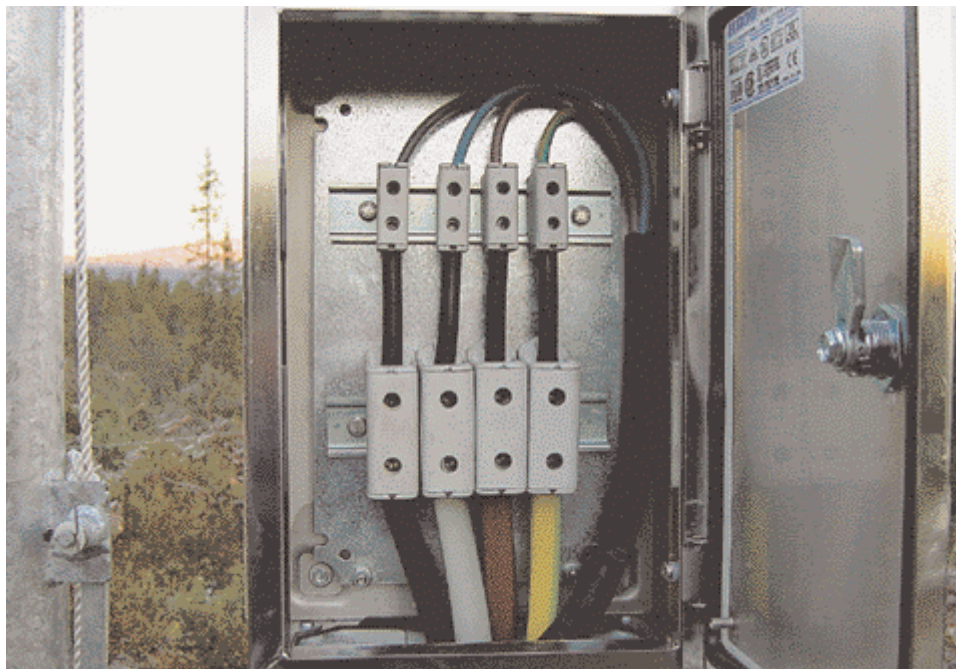

På toppen av fjället Önrún, byggs just nu en testanläggning för bränsleceller. Där kommer inom kort en anläggning som producerar el av vätgas att tas i drift. Mats Rönning är ansvarig för anläggningen.

Man arbetar även med ett projekt där sju bostäder i Jämtland förses med elektricitet. Varje hus får en skräddarsydd lösning. Här ser vi ett elskåp för inkoppling av ett minivindkraftverk på en bergsknalle i Edevik.

Högaktuellt forskningsprojekt på fjället Önrún

Är bränslecellen lösningen för

I det vackra norrländska vinterlandskapet möts två världar – den gamla och den nya. Här finns några av Sveriges sista bostäder utan elektricitet. Husen ligger så långt från det ordinarie elnätet att man måste hitta lite annorlunda lösningar. Här finns också spännande försök och innovationer som ska lösa strömförsörjningen i landet när kärnkraften avvecklas. Hemmets Väns Jonas Vikman har träffat Mats Rönning som leder ett nytt intressant projekt.

Text och foto
JONAS VIKMAN
016 64 00 jonas@vikman.se

För de allra flesta är el något självklart, två hål i väggen som bara finns där. Apparater som diskmaskiner, tvättmaskiner och kaffebryggare finns i var mans hem. I varje fall nästan i var mans hem. För det finns fortfarande bostäder i Sverige som inte har elektricitet. Och då syftar jag inte på elsanerade bostäder där människor har valt att leva utan el på grund av allergi. Men de gamla ellösa boendena blir allt färre. Hemmets Väns utskick har varit i Jämtland där några av de sista strömlösa bostäderna nu får tillgång till moderna bekvämligheter.

Skräddarsydda lösningar

En av dem som jobbar med restelektrifieringen heter Mats Rönning, ägare av företaget MEAC. Just nu arbetar han med ett projekt där sju bostäder i Jämtland förses med elektricitet. Det handlar om bostäder som tidigare stått utan el, både vad gäller uppvärmning och hushållsström.

– De som bor i de här husen är inga kufar, utan vanliga människor, som bor så till att de inte har någon el, säger Mats Rönning. Nu kan de för första gången ha kylskåp så att de kan ha ett vanligt hushåll. De kan även för första gången lyssna på radio utan batterier.

Varje hus får en skräddarsydd lösning. Det kan handla om hybridanläggningar med solpaneler, vindkraftverk och dieselaggregat kopplat till kraftiga batterier. Alla husen ligger för långt från elnätet för att det med en rimlig kostnad ska vara möjligt att dra fram elektricitet.

– I första hand har hushåll med barn prioriterats, och hus som beräknas vara bebodda för en lång tid framöver, påpekar han inledningsvis, när vi talas vid om projektet.

Projekt "Fjällcell"

I vissa hus finns det sedan tidigare mindre dieselaggregat. Men strömmen har bara varit tillgänglig när dieselmotorn gått, några timmar om dagen. Så för att raka sig på morgonen eller brygga kaffe måste alltså dieselaggregatet vara på.

Men i Norrlands inland finns inte bara några av de sista resterna av gårdagens boende, boendet utan el. Där utvecklas även nästa generations el-källor. Riksdagen har ju beslutat att kärnkraften ska läggas ner och nedläggningen har påbörjats i Barsebäck. Redan nu är Sverige tvunget att importera el från andra länder. Frågan är givetvis vad kommer efter kärnkraften.

Mats Rönning är delaktig i ett högaktuellt forskningsprojekt "Fjällcell". På toppen av fjället Önrún, 850 meter över havet, byggs just nu en testanläggning för bränsleceller. Där kommer inom kort en bränslecellsanläggning som producerar el av vätgas

Övre: Mats Rönning i toppen, 30 meter upp, på en vindmätarmast vid Storrun. Stora bilden: På toppen av fjället Önrún. Undre: Utsikt från Önrún över fjällvärlden med Åreskutan långt bort i horisonten.

att tas i drift. Mats Rönning är ansvarig för anläggningen.

– Tanken är att utveckla ett

bränslecellsbaserat system för att ge ström åt mindre anläggningar som ligger långt från det ordinarie

elnätet. Till exempel fyrar, mobiltelefonmaster, och räddningsanläggningar av olika slag.